

Warszawa Włochy

Fort V

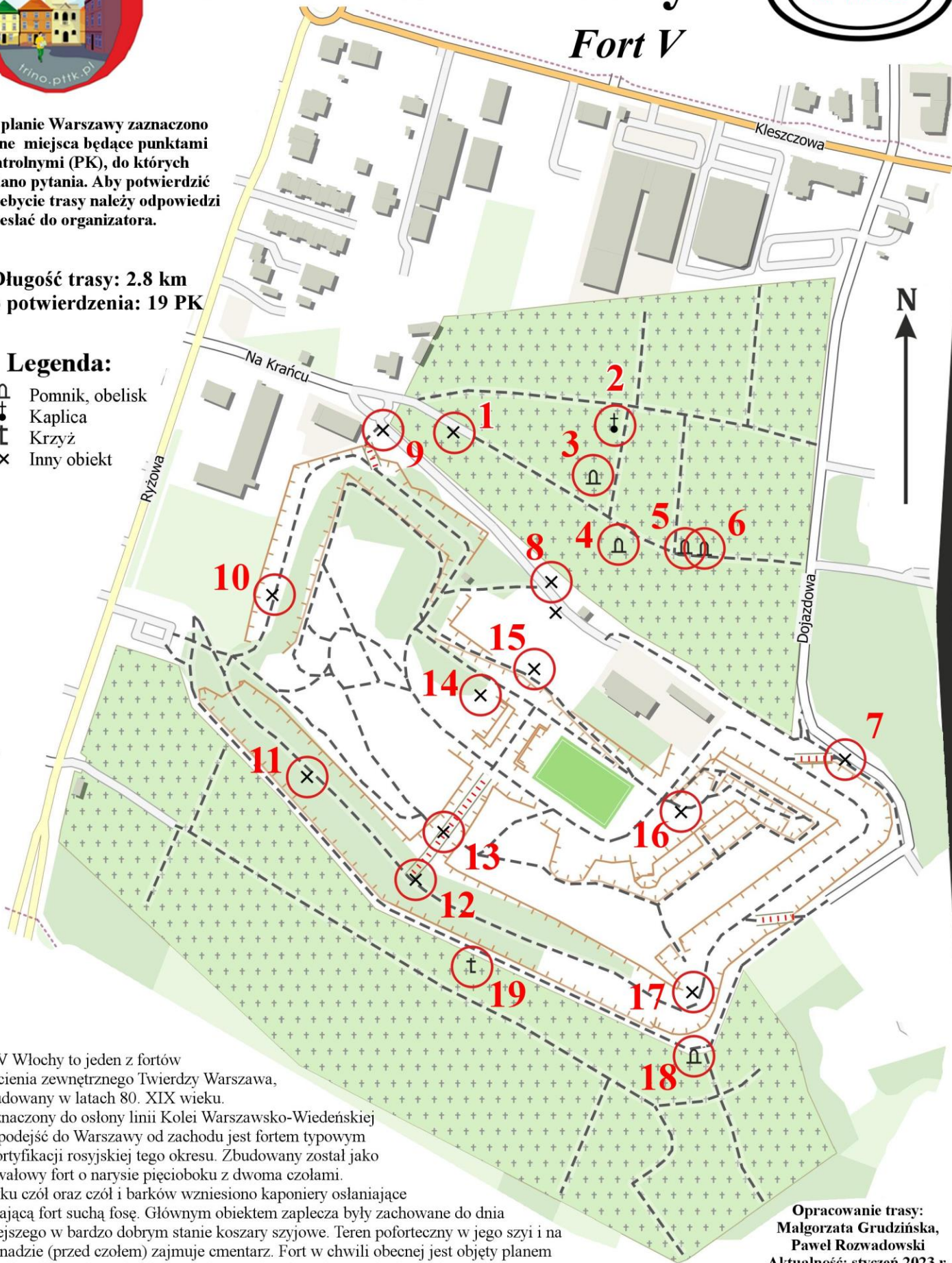
1/W/23

Na planie Warszawy zaznaczono różne miejsca będące punktami kontrolnymi (PK), do których zadano pytania. Aby potwierdzić przebycie trasy należy odpowiedzi przesłać do organizatora.

Długość trasy: 2.8 km
Do potwierdzenia: 19 PK

Legenda:

- Pomnik, obelisk
- Kaplica
- Krzyż
- Inny obiekt

Fort V Włochy to jeden z fortów pierścienia zewnętrznego Twierdzy Warszawa, wybudowany w latach 80. XIX wieku. Przeznaczony do osłony linii Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej oraz podejść do Warszawy od zachodu jest fortem typowym dla fortyfikacji rosyjskiej tego okresu. Zbudowany został jako dwuwałowy fort o narysie pięcioboku z dwoma czolami. U styku czół oraz czół i barków wzniesiono kaponiere osłaniające otaczającą fort suchą fosę. Głównym obiektem zaplecza były zachowane do dnia dzisiejszego w bardzo dobrym stanie koszary szyjowe. Teren poforteczny w jego szyi i na esplanadzie (przed czolem) zajmuje cmentarz. Fort w chwili obecnej jest objęty planem rewitalizacji Urzędu Dzielnicy Włochy. W obrębie wałów mają się znaleźć miejsca rekreacyjne dla mieszkańców dzielnicy.

Opracowanie trasy:
Małgorzata Grudzińska,
Paweł Rozwadowski
Aktualność: styczeń 2023 r.
wersja 1.0.

Źródło danych mapowych:
© autorzy openstreetmap.org

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/W/23)

1.	<i>Cmentarz parafii św. Teresy założony w 1937 r. częściowo na terenie dawnego Fortu Włochy V. Niewielka dzwonnica.</i> Który rok wykuto na jej podstawie?
2.	<i>Kaplica cmentarna (przebudowana forteczna lodownia).</i> Ile otworów wentylacyjnych, zakrytych kratkami różnych kształtów, jest łącznie nad i pod oknem kaplicy?
3.	<i>Cmentarz parafialny – obelisk upamiętniający mieszkańców Włoch poległych w walce o wolność Ojczyzny oraz pomordowanych w obozach hitlerowskich i łagrach stalinowskich.</i> Ile razy na wszystkich tablicach umieszczonych na cokole występuje „kotwica”, czyli znak Polski Walczącej?
4.	<i>Cmentarz parafialny – grobowiec rodziny Glonków w pobliżu fortecznego betonowego tradytora (najlepiej zachowanego w Warszawie, warto obejrzeć, jest na pld.-wsch. od PK 4, niestety strona od alejki zasłonięta). Duża figura Chrystusa na mogile jest autorstwa pochowanego tu artysty rzeźbiarza Józefa Glonka.</i> Jaki jest dalszy ciąg napisu: „Tyś Panie upadł pod Krzyżem, wybacz nam ...”?
5.	<i>Cmentarz parafialny – pomnik Bohaterom Gwardii Ludowej wykonany z piaskowca ok. 1960 r., na cokole nazwiska 5 poległych „w walce z faszystowskim najeźdźcą”, co nie jest prawdą (patrz: R. Gawkowski „Tablice pamięci” dostępne na stronie Urzędu Dzielnicy https://wlochy.um.warszawa.pl/nasze-publicacje).</i> Jaki znak wyryto na tyłnej stronie rzeźby (na ścianie za postacią kłęczącego mężczyzny z mieczem)?
6.	<i>Cmentarz parafialny – grób Ludwika Zawadzkiego (przy krzewie iglastym), jednego z podchorążych AK zastrzelonych przez Niemców w Opaczy w 1944 r. Na płycie opis zdarzenia, a na tabliczce historia miejsca pamięci.</i> W wyniku czego żandarmeria niemiecka pojawiła się w pobliżu przystanku ówczesnej EKD?
7.	<i>Widok na fosę Fortu V Włochy wpisane w 2010 r. do rejestru zabytków. W kazamatach fortu przed wojną mieszkała lokalna biedota. Obecnie miejsce rekreacji. Tablica informacyjna m.in. z dziejami obiektu.</i> W którym roku załoga wojskowa opuściła fort?
8.	<i>Koszary szyjowe. W latach 90. XX w. 1/3 części koszarowej obiektu zajęła filia Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej. Instytucja nie tyle korzysta z kazamat, co z terenu, na którym wzniesione zostały budynki. Pozostałą częśćią przez wiele lat opiekowała się Fundacja Ochrony Zabytków Techniki Wojskowej, utrzymując tu skansen sprzętu wojskowego i organizując zloty miłośników militariów (nie ma tego w planach po zakończeniu rewitalizacji).</i> W którym roku zostało wyprodukowane stojące tu działo?
9.	<i>Stara tablica z nazwą jednostki Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej znajdującej się na terenie fortu.</i> Jaka Stacja? Należy podać pierwszy wyraz nazwy.
10.	<i>Początek nietypowych barierek osłaniających z dwóch stron alejkę spacerową wewnątrz fosy.</i> Co oprócz drewnianych pionowych słupków tworzy te barierki?
11.	<i>Tablica o ptakach zaobserwowanych na terenie Fortu V Włochy.</i> Ile nazw gatunków ptaków z rodziny krukowatych wymieniono na tablicy?
12.	<i>Tablica z planem i historią fortu.</i> Jak się nazywa obiekt oznaczony „Tu jesteś”?
13.	<i>Punkt widokowy i miejsce do odpoczynku.</i> Ile ławek tu stoi?
14.	<i>Plac zabaw. Przy ścieżce sensorycznej instalacja z urządzeniami wydającymi dźwięki.</i> Ile dzwonek zawieszono na stojaku?
15.	<i>Zrekonstruowane kominy wentylacyjne na koszarach szyjowych. Blisko ścieżki trzy kominy jednakowej wielkości. Na dwóch z nich widoczne oznaczenia niektórych cegieł (nazwisko właściciela cegielni i rok produkcji).</i> Z którego roku pochodzą te cegły?
16.	<i>Miejsce do gry w krokieta z tablicą opisującą jej zasady.</i> Przez ile bramek zawodnicy w ustalonym porządku muszą przetoczyć kulę?
17.	<i>Umocnienia z cegieł i kamieni na wprost kaponiery barkowej lewego barku (jej opis na tablicy).</i> Ile półokrągłych otworów jest pod łukami w murze z cegieł?
18.	<i>Cmentarz parafialny św. Józefa Oblubieńca NMP w Ursusie, zwany cmentarzem na Solipsach (teren Starych Włoch) utworzony w 1944 r. W nowszej części zwracają uwagę okazałe grobowce osób ze społeczności romskiej. Tuż przy furtce mogiła małżeństwa lekarzy Włoczewskich. Jerzy podczas II wojny św. był komendantem placówki „Kordian” AK, Władysława tworzyła szpitala polowe w 1939 i 1944 r.</i> Jaki pseudonim w AK miała Władysława Lesnobrodzka-Włoczevska?
19.	<i>Cmentarz na Solipsach. Kwatera – miejsce spoczynku Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego.</i> Jakie siostry? Należy podać ostatni wyraz z napisu na cokole krzyża.

Odpowiedzi należy przestać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej trino.pttk.pl.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób.